

Novellaíró pályázatra beérkezett pályamunka

47. pályázat

2017.

Klette Szolnokon

– Miért fecsegnék? – állt meg a bicska a szalonnában, az épülő szolnoki vasútállomás félig se kész tetején, Kralik Márton kezében. Melegen süttött az őszi nap a facsarnok gerendáin ebédelőkre. Távolról méregette egymást két szempár. – Nem tudom, honnan került hirtelen közénk. Azt azonban megtanultam '49 óta, hogy ne járassam a szám – és a szájába dobta a lekanyarított szalonnát. – Hacsak nem – méregette a kérdezőt – én is jól járok. Nehéz időkben a tudásnak is ára van.

Barta Vazul maga mellé hajította a tarisznyáját, és a tetőléceken olyan közel egyensúlyozott a szalonnázóhoz, hogy a bekecsük összeért.

– Néhány új, talléros forintot megérne, ha végre kinyögné, ki az az elegáns ember a sínek között. Az, amelyik a kezében irkával járkál. – Fejével a hivatalnokforma fiatalember felé intett, aki elmélyülten nézelődött alattuk, az épülő állomás faoszlopai között.

– Nem vagyok kocsmáros, hogy felírásra hitelezek olyannak, akit ma látok először. – Bicskáját komótosan összecsattintotta, és a másik megvető tekintetében összepakolta a batyuját.

– A mai keresetem a magáé, ha kiböki végre, ki az az ember, aki ott, nézze, mindjárt bemegy az állomás épületébe! – Ellépett Kralik mellől, hogy tekintetével követhesse az alattuk elhaladót.

– Magát átverték. Vagy gőze sincs, hogy megy itt az építkezés. Egy krajcárt se fogunk ma keresni, mert sehol a fa, amivel befejezhetnénk a tetőt. Rég kész kellene lennie az új állomásnak, mégis késik az anyag. A mai keresete annyi, mintha felírnám hozomra – nézett tudálékosan a fel-alá járkáló Bartára. – Ne aggódjon, mert lepottyán!

– Eltűnt! Nyolc éve keresem, és az okoskodása miatt elszalasztom.

– Felszarvazták? – kezdett röhögni Kralik, de Barta rászegeződő különös tekintetét látva inkább elhallgatott.

– Ha egy kicsit is bíznék magában, olyat mondhatnék, hogy maga fordulna le két gerenda között, és lenne az új állomás első halottja – sziszegte Barta, és egyre közelebb hajolt a megszeppent Kralikhoz. – Mi lett ebből az országból? Nyolc éve még tűzbe mentünk egymásért, egyenlőek, testvérek voltunk, ma meg csak a pénz, meg a kis haszon, vagy valami előny számít. Pusztultam volna Sándorral a csatatéren!

Lehuppant a másik férfi mellé a félkész tetőre. Hosszú percekig ültek némán.

– Valami Károly... Német neve van – suttogta Kralik. Barta lassan felé fordult. – Nem idevalósi... Pár éve jött Szolnokra... Osztrák hivatalnok... Számolónak csúfolják, mert mindig mindent megszámol meg kiszámol.

– Ő hagyott ott az orosz fogságban – meredt a távolba Barta. – Ha akkor nem hagy cserben, nem kellett volna évekig császári gúnyában a taljánoknál senyvednem. Csak a saját irháját mentette a budai úri fiú, rohant a mama szoknyájához, nem törődve a bajtársakkal – lovalta bele magát egyre jobban az emlékekbe. – Ficsúrként hallgatnia kellett volna rám, az idősebb honvédra, és akkor nekem is sikerül. De nem, ő kiszámította az esélyeket, és ment, amikor a számai azt jóslták.

Szavak nélkül ültek tovább a hatalmas tetőn. Kralik nem mert megszólalni; úgy érezte, bosszantaná a másikat, ha megzavarná a múlt megidézésében. Lent mozgolódás támadt, kiáltások hallatszottak, a tető többi sütkérezője pedig elindult a lefelé vezető létrákhoz. Kralik megmozdult, mire a másik utána kapott.

– Barta Vazul néhai honvéd, jelenleg úzótt napszámos – nyújtotta a kezét. – Maga az egyetlen, akit ebben a városban ismerek. Meg azt az árulót. – Mélyen a másik szemébe nézett.

– Tud... vagy inkább úgy kérdezem, akar nekem segíteni?

Ismét csend telepedett közéjük. Kralik hezitált. Nem nézett Bartára, aki lassan kihúzta ujjait a másik szorításából. Legyintett. Megfordult, és elindult a létra felé. Már lefelé mászott, amikor a feje fölött, a létra végénél Kralik köszörülte meg a torkát.

– Kralik Márton – mondta, majd suttogóra fogta. – Tősgyökeres szolnoki. Veszélyes a magafélékkel barátkozni. – Nagyot nyelt. – De lássa, bennünk is él még Kossuth, utána szaglászok az úrfinak.

*

– Gyávákkal nem diskurálunk – jelentette ki az év utolsó napján a Fehér ló fogadó legnagyobb asztalánál kevélyen Barta, miután sántikáló férfi lépett mögé, és a fülébe súgott. Poharát magasra emelve felállt. – Damjanichra és a szolnoki hősökre! – Az asztalnál ülők követték példáját. – Nem engedhetjük, hogy újra rászedjenek bennünket! – A társaság fenéig ürítette a poharakat, majd visszaültek, és tovább csüngtek Barta kapatos szavain. – Ha Világosnál nem veszik ki a kardot a kezemből...

Kralik nem tágitott. Barta az asztalra csapott, majd megfordult.

– Még ácsoltuk az állomást, amikor beavattam a titkomba – förmedt a férfitra úgy, hogy a távolabb ülők is hallhassák –, ma meg már ott pöfög a debreceni gőzös. Mi mondanivalója

lehet ennyi idő után, hacsak az nem, hogy tele lett a nadrágja – hangosan felnevetett –, mert üldözött honvéd kért magától segítséget?

Elégedetten fordult vissza. Kralik nem mozdult. Újra a fülébe súgott, amitől Barta kiesett kedélyes szerepéből. Elkomorodott. Tekintetét körbehordozta a kíváncsi asztaltársaságon, majd megköszönte a torkát.

– Nem tágít! – Felállt. – Az elnyomókkal nem alkuszunk, de nem hagyhatunk elvarratlan szálakat – és kirúgta maga alól a széket. Elkapta Kralikot, és erejét fitogtatva vonszolta a lábát húzó férfit a fogadó legtávolabbi sarkába.

– Karl Klette néven számtiszt a gyűjtőpénztárban? – ismételte Barta Kralik szavait. – Budán tanult, 24 éves volt a nyáron? Az életkor körülbelül stimmel, a többit nem tudom – tűnődött. – Katona volt? – hajolt közelebb a másikhöz.

– Tűzmester – nyelt nagyot Kralik.

– A fogságról meg a szökésről mesélt?

– Nem beszéltem vele – folytatta Kralik. – Ide József nádor birtokáról jött.

– Labancok szolgája – állapította meg Barta. – Ha egyáltalán ő az. A táborban még Károly volt, a családnevére meg nem emlékezem. Az állandó számolás viszont stimmel. Mindig mindent megszámlolt, kiszámolt, átszámolt. Mintha bármi több lett volna attól, hogy tudjuk, mennyi.

Barta gondterhelten bámult maga elé. Azon morfondírozott, érdemes-e kockáztatnia jóra fordult sorsát egy régi sérelem miatt. Pár hét alatt a Fehér ló és a zezugos Tabán megbecsült régi honvédja lett, mindig leesik valami. Megéri ujjat húzni a hatalom emberével?

– Három hónap kellett, hogy ennyit megtudjon? – mordult a bocsánatkérően őt fürkésző Kralikra.

– Miután otthagytam, leszédültem a csarnoktetőről. Majdnem papot hívtak. Hetekig mozdulni se bírtam. Csoda, hogy megmaradtam. Oda az egészség, dolgozni nem tudok, pénzem sincs. De látom, maga megtalálta a számítását.

Barta kérdően nézett rá. Aztán néhány krajcárt tett az asztalra. Kralik biccentett, és eltette.

– Egy halálraítélttel számolgat újabban – mondta halkán Kralik, és óvatosan körbenézett, hogy hallhatja-e őket valaki. – A Tisza túloldalán, a szandai részen van egy szőlő, ott szoktak találkozni. Ha ad még néhány krajcárt, tavaszra elszegődtem oda, és akkor közelebről is megnézheti őket.

Próbált Barta úgy tenni, mintha izgatott lenne, pedig magában azon törte a fejét, hogyan szabadulhatna Kraliktól. Mert bár egy budai úri fiú valóban nélküle szökött meg a fogságból, ezért tényleg tehet arról, hogy évekig császári katona volt, ugyanakkor jót is tett, amikor

otthagya, hiszen világot látott, nem volt gondja semmire, most meg a tenyerükön hordozzák a szolnokiak. Amíg császári világ van, jó ez így. Talán valami kényelmes hivatalt is meg lehetne csípni. Nem ennek a mamlasznak a segítségével, nézett az őt fürkésző Kralikra, hanem az úrfi segítségével. Ha valóban ő az, törleszthetne valamit.

– Miféle halálraítelt? Bűnözőkkel szűri össze a levet?

– Gorove Istvánna, akit nyolc éve jelképesen kivégeztek – súgta Kralik. – A nyáron újra felbukkant. Lehet, hogy Kossuth visszatérését szervezi a Tisza túloldalán.

Bartát hirtelen kiverte a víz. Visszajön Kossuth? Ő meg most akar beállni a császár szolgálatába? De nehéz a szegény ember élete. Merre mozduljon, hová álljon, hogy ne mindig rosszul járjon?

– Ne féljen! – ütögette meg bizalmasan Kralik Barta vállát. – Összehozom velük, aztán majd hálás lesz nekem. – Felugrott és úgy viharzott ki a fogadóból, mint aki soha sem sántított.

*

– Jobban járt volna, ha felkötik a szolnoki vár udvarán – csapták hátba Kralik Mártont a Szandáról a város felé vezető úton úgy, hogy a háromnapos kapálás után port füstölt a mellénye. Dühösen hátrafordult, és már lendítette a kapáját, ami azonnal megállt a feje fölött, amikor a szeméről felismerte a körszakállas Bartát.

– Miért kíván nekem ilyet, amikor elszegődtettem? – próbált mosolyogni. – Hát nem ezzel bízott meg a Fehér lóban?

– Szilveszter napján – taszított rajta Barta. – Most meg mindjárt Szent György. A krajcárokat persze eltette.

– Hát tehetek arról, hogy hosszú volt a tél? – próbálta visszanyerni egyensúlyát meg a bátorságát Kralik. – Tán az árvízért is engem okol? Ha nemcsak szájhősök vannak Bem mellett, most minden olyan rendben lenne, mint a Klette úr kimérte szőlőkben.

Barta dühében újra lökni akart rajta, de Kralik elugrott. Barta káromkodott, és abban a pillanatban, ahogy a másik próbált a többi napszámos után eredni, elkapta az inge ujját.

– Mondom! Jobban járt volna, ha a tizedik évfordulón fellógatják – rántotta vissza.

– Honnan tudja, hogy bevittek? – nézett rémülten a dühtől szikrázó szemekbe Kralik, akinek három nap kapálás után se vitatkozni, se verekedni nem volt ereje. – Tán nem is igazi honvéd? Egy besúgó Bach-huszár?

Barta artikulálatlanul üvöltött, és úgy rángatta a másikat, hogy mindkettőjük ruhájából szállt a por.

– Agyoncsapom, mert ilyeneket merészel, ráadásul potyára hajlongtam a szőlőben, de az a Károly mégsem bukkant fel.

– Persze, hisz Budára utazott. – Szaladt ki Kralik száján. – De örüljön! Legalább járhatott abban a számtani alapossággal kialakított szőlőben, ami Klette úr eszét dicséri, és minden szolnoki látni szeretné – próbált javítani a helyzetén. – Azt is pontosan kiszámolta, mennyi kapás hány nap alatt végez az első tavaszi munkával, és tessék...

– Honnan ismeri ilyen jól a császár bérencét? – üvöltötte Barta. – Azt, aki előbb elmenekül a sorsa elől, aztán lepaktál az ellenséggel, most meg a szekerüket tolja? Miközben akik kitartanak, tömlöcbe kerülnek. Az elsők között vittek át a Tabánból a várba március idusán. Ezért tudom, hogy maga is ott volt.

Barta zokogni kezdett. Kralik nem tudta eldönteni, most fusson az egyre apróbbá tűnő többiek után, vagy maradjon, esetleg egy verésre. Mozdulni és megszólalni se volt képes. Fürkészte a másikat, aki lassan nyerte vissza nyugalma. Ingujjával megtörölte a szemét, és ránézett.

– A becsületünkről van szó. Az nem lehet, hogy mi, akik kitartunk a haza és a szabadság mellett, mindig csak senyvedünk, akik meg átállnak a gyilkosok oldalára, mint ez a Számoló, azok jól járnak.

– Honnan veszi, hogy Klette úr átállt? – kérdezte halkán Kralik. – A maga módján próbált túlélni – emelte meg a hangját. – Most meg igyekszik kirángatni az országot a tíz év passzivitásból. – Már kiabált. – Hatalmas tervei vannak, ráadásul esze is hozzá!

– Maga is áruló lett – jelentette ki Barta. – De nem ússzák meg. – És hatalmas léptekkel elindult a város irányába. Ezzel újra megdöbentette Kralikot, aki nyomába eredt a kapáját a vállán vivő egykori katonának.

– Ne csináljon örültséget! – fogta könyörgőre Kralik, próbálva lépést tartani Bartával. – Ez egy tisztességes német fiatalember...

– Most már német? Világosnál még magyar volt! – vetette oda Barta, le nem véve a szemét a ferencesek templomtornyáról.

– Ha ismerné, tudná, hogy magyarabb bármelyikünkénél. Igaz, nem a sebeit nyalogatja egész nap, hanem próbál úgy a jövőbe nézni, hogy másnak is, nekem is, magának is jó legyen. – Kralik lihegett, alig bírta beszéd közben a lépést tartani. – Többet használhat nekünk, mint a sok sértett hős, akik csak másokat okolnak, a múltban élnek...

Barta hirtelen megállt. A fűjtató Kralik felé fordult.

– Ahelyett, hogy emelt fővel állnánk a nemzet sírja mellett, maguk megpróbálják üresen betemetni – jelentette ki Barta fölényesen. – Ha ez a sorsunk, vállalni kell a pusztulást. De a

magához hasonló árulók, pénzéhes megalkuvók – megvetően végigmérte a másikat – nem képesek erre. – És újra meglódult.

– Mert magának nincs kit féltenie, nincs kiért aggódnia! – kiáltotta Kralik a távolodó után. – Mert önző, csak az érdekli, hogy másnak is olyan rossz legyen, mint magának! – És lerogyott az országút mellé.

*

– Mi az ördögöt csinál itt? – rántotta fel az Obermeyer-ház második emeleti folyosójára nyíló lakás ajtaját Kralik, miután belülről percekig figyelte az ismerős arcot, aminek gazdája Szolnok egyetlen bérházának apró otthonába próbált percek óta bekukucskálni. Először megijedt a férfitől, ám amikor rájött, hogy a majdnem fél éve eltűnt Barta az, kirohant.

Barta ijedtében megszédült. Napok óta figyelte a házat, aminek a Zöldfa vendéglő felé nyíló kapujában többször látta a Számolót. Tavasszal Budáig rohant Klette után. Aratáskor Alcsúton igyekezett szemtől-szemben találkozni vele. Szüretkor meg Pozsonyban akarta elkapni. De mintha az a Károly érezné, hogy követik, folyton eltűnt előle. Barta reményt vesztve tért vissza Szolnokra, ahol aztán a Tisza-híd lábánál lévő vendéglőben szegődött mellé a szerencse. Már letett arról, hogy a maga módján elszámol a budai úri fiúval, amikor meglátta gondterhelten tűnő ábrázattal a szinte még új Obermeyer-ház kapujában.

– Miért ijesztget? – ocsúdott fel Barta. – Maga mit keres itt? – Meg se várva Kralik választát, betuszkolta a lakásba. – Ha azt meri mondani, hogy előbb akadt Klette nyomára, és nem szólt, felpofozom.

– Mikor szólhattam volna? Úgy eltűnik Szolnokról! – nyögte ki a meglepetésből ocsúdó Kralik. – A város minden kocsmájában kerestem magát, de vagy nem ismerik, vagy inkább letagadják.

– Hála a vasútnak, bejárhattam az országot a maga hőse nyomában, de mindig elszalasztottam, hogy ráolvashassam a bűneit – vágott közbe Barta, és körbejárta az apró lakást. – Aztán egy hete megláttam bejönni ebbe a házba. Ha tudom, hogy maga már tudja, melyik lakásban lakik, nem óvatoskodok. Mit tud róla?

– Hogy aki ismeri a városban, az tiszteli és becsüli – felelte Kralik a hivatlan vendég kezeit figyelve. – Tisztességgel teszi a dolgát a pénztárban, nem sanyargat, sőt, akin lehet, segít.

– Felébredt a lelkiismerete.

– Ki se aludt. Karl Klette egy nagy tudású úr, aki segít a nyomorultakon és az üldözötteken. Miközben összead, szoroz, oszt, jegyzetel, és a végén mindig ámulatra méltó ötletei támadnak

– és az ablaknál lévő asztalon tornyosuló papírhalmra mutatott. – Még pesti újságokkal is levelezésben áll – jelentette ki büszkén.

– El ne sírja magát! Úgy beszél, mintha megbabonázta volna. Vagy a lelkét adta el neki? – Barta kérdően méregette a másikat. Majd, mint aki hirtelen rájött, ami addig is nyilvánvaló lehetett volna, elkerekedtek a szemei. – Csak nem?

Kralik kihúzta magát.

– Áruló – jelentette ki lesajnálóan Barta. – Aki a császár pribékjét szolgálja, maga is a császár zsoldosa. Az ilyenek pedig nincs becsülete – és lekevert két pofont Kraliknak.

– Hagyja el Karl Klette otthonát! – csattant fel Kralik vöröslő arcát tapogatva. – Figyelmeztetni fogom, hogy maga veszélyt jelent rá.

– Kérem is erre. Ideje lezárni ezt a históriát – lökte Barta a falnak Kralikot. – És tegye hozzá: a szolnokiakat lehet, hogy levette a lábáról, meg a magához hasonló kétlelkűek megbocsájtottak, de egy cserbenhagyott honvéd soha sem fog! Tudom, hol lakik, merre jár napközben, találkozni fogunk. – Ki akart lépni a boltíves folyosóra, de Kralik megakadályozta.

– Bármit kérhet, csak hagyja békén a gazdám! – fogta esdeklőre. – Maga nem tudja, hogy milyen rendes, szerény, aki előtt nagy jövő áll. De hirtelen haragú, mint minden fiatalember. Egyedül is bajba tud sodródni, Isten őrizzen magától.

– Engedjen! – rángatta az üvegezett ajtót Barta. – Mit félti az osztrákok bérencét?

– Fizetek, csak hagyja békén.

Barta abbahagyta az ajtó rángatását. Eszébe jutott, hogy túl sok van már a rovásán a Zöldfában és a Fehér lóban is. A Tabánból is zaklatják a hitelezői. Ezért se igyekezett vissza tavasz óta Szolnokra. Az az úri fiú, ha tudtán kívül is, de lehet, hogy meghozza a szerencséjét? Kralik szemébe nézett.

– Mit tud maga fizetni? Életében még tízforintos bankót se látott.

– Tudom, hogy Károly úr hol tartja a beszedett pénz egy részét. Majd azt mondom, hogy betörtek, és kirabolták.

Barta a körszakállát vakarta.

– Egy frászt! Hogy aztán becsukasson, mint valami városi betyárt. A Zöldfába várom a pénzemet. Meglátjuk, mennyit ér magának, hogy futni hagyom az árulóját. Ne nézzen! Azt a jussomat fogja elhozni, amitől ez az ember megfosztott, amikor otthagytott a fogságban. – Azzal kilépett az ajtón.

– Előbb rendezze a régi számlákat – felelte a Zöldfa pincére a márciusi hidegben betoppanó vendégnek, aki fölényesen adta le rendelését hallevesre, sültre meg egy kancsó borra. – Szakáll meg torzonborz haj nélkül is megismerem. A szeme és a hangja elárulja. Attól, hogy fél éve nem járt itt, a felírásokat nem töröltük.

A lesoványodott Barta megvetően mérte végig a kötényes embert.

– Összetéveszt valakivel. Soha se jártam maguknál. – És sértődötten az asztalra dobott egy ezüstforintot.

– Pedig megesküdtem volna, hogy maga az a betyár Barta Vazul, aki tavaly októberben kirabolta az Obermeyer-ház egyik lakását. – Megrántotta a vállát, és eltette a forintot.

– Miféle rablásról beszélt? – kérdezte Barta, amikor a pincér elé tette a kancsó szandai bort. A pincér méregette, és csak akkor szólalt meg, amikor néhány krajcár került az asztalra, amiket zsebre tehetett.

– Klette úr lakását rabolta ki az a gazember, még a szolgája fejét is betörte. A fene bánja, hogy el akarta lopni a gyűjtőpénztár heti bevételét, amit a Számolónak kellett volna feladni a pesti vonatra, de miért kellett bántania Kralikot, amikor egy éve sincs, hogy lezuhant az új állomás tetejéről. – Azzal otthagya, mert vendég lépett be az ajtón.

Barta először felugrott, majd gyorsan visszaült a székére, és hátat fordított az érkezőnek.

– Ki az a fiatalember? – intett fejével Barta, a tőle kétasztalnyira ülő új vendég felé, amikor a pincér elé tette a hallevest. Majd jobbjával a kancsó mellé tett krajcárookra mutatott.

– Karl Klette, akit kirabolta az a gazember. Tényleg nem idevalósi, ha nem ismeri. A gyűjtőpénztár számtisztje, egykori honvéd tűzmester. Nincs két éve, hogy Szolnokra jött, de nagyon megszerettük. Sejtettem, hogy ma is bejön hozzánk, hisz tíz éve volt a szolnoki csata. Nem engedi elfelejteni. Ezért se értjük, az a Barta, aki tavaly télen még azzal hengegte tele a Tabánt, meg azt a koszlott Fehér ló kocsmát, hogy maga is honvéd volt, miért akarta bántani. Barta kezéből kiesett a kanál, fuldokolni kezdett, mire a pincér hátba verte, majd miután újra lélegzett, otthagya. Nem szálkától fuldoklott, mégis elment a kedve a paprikapiros létől.

– Nem ízlett a hallevesünk? – vette el a pincér Barta tányérját, hogy helye legyen a sültnek. – Van ereje, de mi így szeretjük. Klette úrnak is így ízlik. Pontosan kiszámolta, mennyi halhoz mennyi paprikát tegyünk, hogy tökéletes legyen a lé. Olyan dolgokra képes használni a számolást, hogy nem is hinné. Ez a kancsó bor is azért ilyen, mert a szőlőjében minden pontosan ki van számolva. Állítom, ha ilyenek vezetnék ezt az országot, nem itt tartanánk.

– Nem tettem több krajcárt az asztalra – mordult Barta a pincérre. És már éppen valami cifrábbat akart mondani, amikor Kralik lépett be. Mindketten felé fordultak, de ő, ügyet se vetve rájuk, Klette asztalához sietett.

– Te csibész! – ugrott fel Barta. Kralik mögé lépett, és csontos kezét a nyakára tette. Síri csend lett a Zöldfa termeiben.

– Barta... – hörögte Kralik.

– Kicsoda? Hogy merészel egy volt honvéddal így bánni? – pattant fel Karl Klette. Barta Kralik nyakát nem eresztve szikrázó szemekkel nézett a huszonhat éves fiatalemberre. – Maga dúlta fel az otthonomat? Maga miatt kellett a honvédek megsegítésére gyűjtött pénzből kipótolni a gyűjtőpénztár bevételét?

– Ha én lettem volna, nem fojtogatnám ezt az árulót, és nem állnék maga előtt... – Nem folytathatta, mert hátulról négyen ugrottak rá, mire rettenetes lárma lett a vendéglőben. – Maguk is a Damjanichot kivégeztető császár szolgáját védik! – üvöltötte Barta, és kapálózva próbált védekezni. – Aki fogságba hagyta a bajtársát, hogy szaladhasson Budára, a mama szoknyájához! – hörögte egyre nehezebben. – Elárulta a szabadságot! A haza legszentebb ügyét! Ez a köpönyegforgatót...

– Mit merészel? – kiáltott remegő hangon Klette. – Engedjék a becsületembe gázolót!

Újra csend lett a vendéglőben. A ziháló Bartát két oldalról fogták. Kralik megszeppelve figyelte a két férfit.

– Nem kocsmában veszek elégtételt – váltott méltóságteljes hangra Klette. – És főleg nem magyarázkodom egy betyárnak. De nem tűröm, hogy a becsületembe gázoljon, és olyasmit gyalázzon, ami szent. – Odalépett Bartához és arcon ütötte. –A ferencesek temploma alatt, a Tisza-parton várom. Kralik Márton majd mindent tisztáz magával. – Izzott a tekintete. – Takarodjon innen! Hadd emlékezzünk méltón a tíz évvel ezelőtti ostromra.

A négy ember úgy dobta Bartát a Zöldfa elé, hogy percekig mozdulni se tudott. Az pedig eszébe se juthatott, hogy visszamegy, mert a négy markos legény addig figyelte, amíg el nem oldalgott a Tabán irányába.

*

– Elmenekült, mert azt hitte, párbajban lelőtt egy gazembert – felelte Kralik Márton a szolnoki állomáson a pesti vonattal érkezett tisztnek, aki az elé küldött szolgát korábbi gazdájáról kérdezte. – Ha tudnék írni, postáznék, hogy Barta él, sőt bocsánatot akar kérni, így nyugodtan visszajöhet – tette hozzá. – Bár mostantól magáé a lakása, így én is elszegődtem önhöz. – Azzal felemelte a katona ládáit, és elindultak a kijárat felé.

– Sokáig azt hittem, nem lesz párbaj – kezdett a már sokaknak mesélt történetbe az új vasútállomás előtt, a fogatosra várva, miután a tiszt kérdéseiből úgy érezte, érdekli a Szolnokon akkoriban gyakran emlegetett párbaj. – A Zöldfából való kidobása után sokáig

senki se látta Vazult. Én is hetekig kerestem, mert a gazdám becsületbeli ügynek tartotta, hogy elégtételt vegyen. De hiába, mintha a Zagyva nyelte volna el. Aztán Medárdkor ott állt az Obermeyer-ház előtt, és csak annyit mondott, másnap lepuffanthat bennünket, ha van merszünk elmenni a megbeszélte helyre. Könyörögtem a gazdámnak, hogy három hónap után hagyja azt a bolondot, meg az ígért párbajt, de nem lehetett eltántorítani. Azt mondta: az adott szónak nincs határideje.

– Szóval alig pirkadt, amikor két barátjával a gyűjtőpénztárból leballagtunk a ferencesek templománál a Tisza-partra – folytatta új gazdája noszogatója Kralik a szekéren. – Alig láttunk, olyan pára volt, amikor Barta elém lépett egy fa mögül, és rám emelte a pisztolyát. Talán le is lő, ha nem bukkannak elő mögülem a többiek. Át a piactéren, a híd felhajtójánál az Obermeyer-házhoz megyünk – szakította félbe magát, mert a kocsis útbaigazítást kért.

– A lényeg, hogy felálltak egymással szembe: a gazdám meg az a bolond. Aki elkezdte sorolni a sérelmeit, hogy a gazdám egyedül szökött meg Világos után a fogságból. Mire Károly úr a legnagyobb nyugalommal kijavította, hogy nem egyedül, hanem tizenkettőmagával, merthogy annyi honvédet vitt ki az oroszok őrizte táborból. Barta emelt hangon, hogy hazudik, hisz ketten voltak sülve-főve, és mondja a település nevét, ahol fogságban volt. Erre Klette úr elkezd nevetni, hogy jóember, ő onnan kétnapi járóföldre lévő táborból szökött. Barta csak hadonászott a pisztolyával, hogy nem fogja újra megtéveszteni, mert annak idején azt is bevallotta, hogy Budán született, ahol az apja gazdag kereskedő. Ekkor már mi is hangosan nevetettünk...

– Nem csodálom – szólta hátra a kocsis. – Klette úrról mindenki tudta Szolnokon, hogy Pozsonyban látta meg a napvilágot, atyja meg szász művészember, akit még Pettenkofen is emleget.

A frissen érkezett csak mosolygott, amit Kralik biztatásnak vett.

– Tehát nevetünk, mert világos lett, hogy az a szerencsétlen évek óta rossz embert kerget...

– És elsütötte a pisztolyát – vette át újra a szót a kocsis. – Ennek a nyárnak a legnagyobb látványossága Szolnokon az ártéri nyárfába fűrődött golyó. Ritka errefelé a párbaj.

– Igen, szerencsére nem találta el az az örült a gazdámot – vette vissza a szót Kralik, mert kezdte bosszantani, hogy mások mesélik a történetét. – Aki viszont ijedtében meghúzta a ravaszt, és vállon lőtte Bartát. Az meg összerogyott és ömlött a vére. Klette úr odarohant, és mint egy felcser, kötözni meg ápolni kezdte azt a gazembert. Négyen cipeltük fel a templom melletti ispotályba; nekem kellett ottmaradnom, hogy lessem minden kívánságát. Mire két nap múlva magához tért, én meg rohantam a gazdámhoz a hírrel, Klette úr már sehol se volt.

– Én vittem ki még aznap a déli vonathoz – vágott közbe újra a kocsis.

– Mi lehet vele? Hová menekülhetett az a jó ember egy ilyen szerencsés baleset miatt? – sápítózott Kralik, miközben a kocsik bekanyarodott az Obermeyer-ház elé.

– Karl remekül van – mosolyodott el a tiszt. – Bár a hevességéből semmit sem vesztett, ezt Lívia kisasszony egyáltalán nem bánja – és megveregette Kralik Márton vállát. – Ha lesz egy kis időm az új gyalogezred idehelyezésének előkészítése közben, majd megírom neki, hogy mennyire aggódnak érte Szolnokon.